

skal komme, men jeg ved ikke noget derom og kan ikke vide mere derom end det ærede Medlem. Jeg forstaaer derfor ikke, hvorledes det ærede Medlem kunde rette en Behrejdelse mod mig i Anledning af denne Sag.

Dernæst bebrejdede det ærede Medlem Udenrigsministeren, at han i Gaar havde talt om „at bevare vor Handlefrihed“. Da Udenrigsministeren netop her har talt paa Ministeriets Vegne — selvfølgelig —, maa jeg maaske samtidig gøre en Bemærkning til det ærede Medlem om dette Spørgsmaal. Det Ord, Udenrigsministeren benyttede i Gaar, er netop det Ord, der skulde siges, og som tiltrængtes. I afvigte Sommer er det blevet bebrejdet Ministeriet stærkt, at det skulde have sluttet Overenskomst med en anden Stat, hvorved Danmarks Neutralitet skulde være brudt, og det eneste Svar herpaa er netop dette, at det have vi ikke gjort. Jeg har haft Lejlighed til at svare i Pressen, at Ministeriets Formaal alene er Neutralitet, og at vi ikke have foretaget os Skridt, hvorved vor Handlefrihed er brudt, saa at vi ikke kunne bevare vor Neutralitet i Fremtiden. Det var netop det, der skulde siges, og jeg forstaaer ikke, hvorledes det ærede Medlem, naar han selv siger, at en suveræn Stat maa bevare sin Handlefrihed, kan udtale, at det er galt, naar vi tilkendegive denne Selvfølgelighed. Det er selvfølgelig heller ikke galt. Handlefrihed maa en suveræn Stat have, vor ogsaa, og den maa vi se at bevare.

Handlefrihed kan imidlertid lige saa vel som andre Friheder misbruges, og naar man i sin Tid fra Højres Side har talt om at bevare vor Handlefrihed med den Forstaaelse deraf, at vi da kunde slutte Alliance med eller foretage Tilslutning i kritiske Tilfælde til en anden Magt, var der Anledning for Folket til at frygte, at en saadan Handlefrihed kunde misbruges. Saaledes opfatter den nuværende Regering ikke Handlefriheden. Regeringens Hensigt er under ethvert Forhold, hvad der end indtræffer, at sørge for, saa vidt det er i menneskelig Magt, at Danmark kan være og forblive neutralt.

Borgbjerg: Konseilspræsidenten takkede i Gaar Socialdemokratiet for det Tilsgagn, det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds (K. M. Klausen) under Forhandlingerne den første Dag havde givet om Støtte fra vor Side, hvis Regeringen skred til en alvorlig demokratisk Politik overfor Landstinget. Den højtærede Konseilspræsident tilføjede, at saa

†

maatte vi ogsaa støtte ham og hans Ministerium under Arbejdet for Reformerne. Men Sagen er netop den, at det, som den højtærede Konseilspræsident kalder Arbejde for disse Reformer, efter vor Mening netop er af den Art, at det svækker Ministeriet selv, svækker dets egen Mulighed til eventuelt at optage en Kamp med det andet Ting. Derfor maa vi selvfølgelig forbeholde os fortsat Kritik og fortsat Opposition overalt, hvor vi mene, at Ministeriet ved sin Stilling til Reformerne, ved hele sin Politik, ved sin Administration svækker Demokratiet og derved gør os langt mindre gunstigt stillede, hvis det Øjeblik alligevel skulde komme, da Kampen med det andet Ting om de store Mærkesager er nødvendig.

For det kan ikke nægtes, at Ministeriet ved hele sin Politik og Administration og paa mange, mange andre Maader har svækket sig selv og derigennem hele det Demokrati, som Ministeriet efter sin Oprindelse og Fortid skulde repræsentere. Den højtærede Konseilspræsident indrømmede selv i Gaar, at der var sket nogle Uheld i Slutningen af Sommeren, og han var saa tapper at paatage sig Ansvaret for disse Uheld, nemlig Uheldene med Udnævnelsen af de kongevalgte. Den højtærede Konseilspræsident vilde have været endnu mere tapper, hvis han ikke samtidig med, at han paatog sig Ansvaret, havde reduceret det, der her foreligger, til nogle „Uheld“. Der foreligger nemlig betydeligt mere. Konseilspræsidenten er ikke uansvarlig, er ikke uden Skyld i disse Uheld.

Jeg skal ikke komme stærkere ind paa det sidste Kongevalg, og hvad dermed skete. Jeg skal kun sige, at man kan mene om denne Mand personlig, hvad man vil, og jeg er efter alt, hvad der foreligger i Sagen — jeg har fulgt den temmelig nøje — tilbøjelig til at mene, at der er gjort denne Mand Uret. Jeg haaber derfor, at han vil faa Oprejsning ved den retslige Undersøgelse, der nu er i Gang. Men det er en Side af Sagen, der endnu ikke foreligger fuldt opklaret. Den anden Side af Sagen er den rent politiske. Der synes jeg, at man med Rette kan bebrejde Konseilspræsidenten, at han, naar han søgte efter Mænd til disse Pladser oppe i Landstinget, som eventuelt kunne faa saa stor Betydning i vor hele forfatningsmæssige Udvikling, at han da søgte en Mand, som af selve hans øverste kirkelige foresatte, Kultusministeren, er stemplet som en Konfusmager, der i Regeringspressen gøres til et Menneske, der er oprevet af Nervøsitet,